

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
КАФЕДРА «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О.М.

02 вересня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС ЗВУКОРЕЖИСУРА**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Звукорежисура»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Київ – 2024 р.

Робоча програма освітнього компоненту «Спеціальний клас звукорежисура» для здобувачів вищої освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми «Звукорежисура»

Розробник: **Овсянніков Вячеслав Георгійович** - кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичного мистецтва естради

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»

Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувачка кафедри **Карпенко-Боднарук Ж.Л.**

1. Опис освітнього компоненту для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 20	Рік підготовки: 1, 2, 3, 4	
Загальна кількість годин – 600		
Кількість модулів – 8	Семестр: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 семестр – 2 год., 2 – 8 семестри – 3 год.	Індивідуальні:	
	368	110
Форма підсумкового контролю: Іспит 3,6,8; Диференційований залік 1,2,4,5,7 Дипломна робота Атестаційний комплексний іспит	Самостійна робота:	
	232	490

2. Мета та завдання освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту: засвоєння теоретичних та практичних знань в області звукорежисури, знань сучасних тенденцій в ракурсі звукотехнічного обладнання, вмінням його використовувати у організації та проведенні концертних заходів та набуття студентами творчих, організаційних навичок, що сприяють комплексному формуванню загальних, професійних компетенцій з концертної та студійної звукорежисури.

Предмет освітнього компоненту - звукотехнічна апаратура і обладнання в концертній діяльності, як комплекс теоретико-практичних знань, що використовуються звукорежисером у творчій діяльності й формуванні ним мистецького продукту, твору мистецтва тощо (у концертному звукозаписі або звуковому оформленні концертної діяльності).

Завдання дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти комплексу науково методичних знань і практичних прийомів роботи зі звукопідсилювальною технікою, засобами запису та відтворення звуку; професійна підготовка бакалавра в галузі звукорежисури музично-виховних шкільних заходів, оволодіння специфікою роботи із звукопідсилювальною апаратурою, вміннями обрати необхідну конфігурацію техніки, навички роботи студії звукозапису, формування готовності до роботи із звуковою технікою під час музично-театральних заходів; ознайомлення із сучасними вітчизняними і зарубіжними технологіями та використання технічних засобів в освітньому процесі; вивчення елементів музичної мови та способів їх апаратної обробки; набуття навичок та досвіду роботи з технічними засобами, їх добору та комплектації у відповідності до

музичного жанру та форм нотного викладу; виховання музичного смаку, активної позиції в оцінці явищ мистецтва, аналітичних навичок у співставленні традиційного виконання музичних творів та їх технічного відтворення сучасною апаратурою.

Після опанування освітнього компоненту «Спеціальний клас звукорежисура» здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- особливості слухового сприйняття;
- принципи монтажу звуку;
- головні засоби звукової виразності;
- знання технологічних і творчих особливостей роботи звукорежисера;
- знання історії та теорії звукорежисури і специфіки формування концертних заходів;
- знання технічних характеристик, сценічних засобів виразності, стильових форм у контексті популярної музичної культури;
- знання у плануванні та створенні звукової партитури заходу та специфіки технічного плану концерту;
- знання видів, типів звукового обладнання;
- знання професійної термінології звукорежисури;
- предмет дисципліни, його структуру, категоріальний апарат.

вміти:

- розв'язувати складні непередбачувані завдання і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосовувати інноваційні підходи;
- здатність генерувати ідеї (креативність);
- формувати звуковий баланс;
- планомірно підключати елементи звукового обладнання;
- користуватися мішерними пультами та акустичними системами;
- аналізувати принципи застосування та методи управління сучасного звукового обладнання.

3. Передумови для вивчення освітнього компоненту

Передумовами вивчення освітнього компоненту «Спеціальний клас звукорежисура» є опанування таких освітніх компонентів (ОК) освітньої програми (ОП):

ОК 21 Основи електроакустики

ОК 22 Концертна та театральна звукорежисура

ОК 24 Спеціальний клас за видами.

ОК 29 Режисура естради

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Звукорежисура» вивчення освітнього компоненту «Спеціальний клас звукорежисура» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати прийоми та майстерність звукорежисерської творчої діяльності при виробництві аудіальних проєктів	ПРН 1
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.	ПРН 6
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Застосовувати технічні навички в практичній звукорежисерській діяльності.	ПРН 18

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування освітнього компоненту «Спеціальний клас звукорежисура»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати прийоми та майстерність звукорежисерської творчої діяльності при виробництві аудіальних проєктів	ПРН 1
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.	ПРН 6
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.	ПРН 11

Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Застосовувати технічні навички в практичній звукорежисерській діяльності.	ПРН 13

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньої програми, вивчення освітнього компоненту «Спеціальний клас звукорежисура» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК - спеціальні)

Відповідність визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Шифр	Назва компетентності	Дескриптори НРК				Результати навчання
		Знання Зн1 Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Відповідальність і автономія АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	
	Інтегральна компетентність					ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13
Загальні компетентності (ЗК)						
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1	Ум1	К1	АВ3	ПРН 6, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 13
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12

	інформації з різних джерел.					ПРН 13
ЗК 6	Навички міжособистісної взаємодії.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.	Зн1, Зн2		К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12
ЗК 10	Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	Зн1	Ум1	К1	АВ3	ПРН 6, ПРН 7 ПРН 12, ПРН 13
ЗК 13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13
ЗК 14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 6, ПРН 7 ПРН 12, ПРН 13
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13
ЗК 16	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 6, ПРН 7 ПРН 12, ПРН 13

	розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.					
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 18
Спеціальні компетентності (СК)						
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 12 ПРН 13
СК 11	Здатність оперувати	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6

	професійною термінологією.					ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13
СК 13	Здатність використовувати міждисциплінарних зв'язків.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13
СК 14	Здатність демонструвати комунікацій.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12
СК 15	Здатність здійснювати редакторську/ менеджерську/ лекторську/ аранжувальну/ звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 13
СК 16	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12
СК19	Здатність оцінювати критерії звуку, суб'єктивні та об'єктивні характеристики.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 11, ПРН 12
СК20	Здатність вирішувати технологічні завдання в процесі роботи зі звуковим обладнання.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 1, ПРН 6 ПРН 7, ПРН 11 ПРН 12, ПРН 13

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

5.1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з освітнього компоненту є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем навчального матеріалу під час проведення індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Здобувач вищої освіти повинен позитивно скласти модульний (семестровий) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами, управління навчальною мотивацією здобувачів освіти. Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення освітнього компоненту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується викладачем – для коригування методів і засобів навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується здобувачем – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться з метою діагностики рівня засвоєння матеріалу під час індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль знань здобувачів освіти – є складовою поточного контролю і здійснюється у формі виконання здобувачем модульного контрольного завдання. Проведення модульного контролю знань є обов'язковим контролем якості засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу модуля – проводиться з метою систематизації знань. Модуль включає бали за поточну роботу на заняттях та виконання самостійної роботи.

Модульний (семестровий) контроль має на меті оцінити рівень цілісного бачення здобувачем проблематики завершеної частини освітнього компоненту, сконцентрованої в навчальному модулі та вміння орієнтуватися в теоретичних і практичних питаннях, які визначають зміст даної частини курсу.

Атестаційний комплексний іспит освітньої програми «Звукорежисура» здійснюється атестаційною (кваліфікаційною) комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань, відповідно до Положення про кваліфікаційну роботу здобувача освіти освітньо-професійних програм «Музичне мистецтво естради», «Звукорежисура».

5.2. **Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання**

Форми поточного контролю:

- експрес-опитування;
- фронтальне опитування;
- презентації виконаних результатів та досліджень;
- есе, дайджест
- оцінювання самостійної роботи.

На *модульний (семестровий) контроль знань здобувачів освіти* виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння здобувачами програмного матеріалу дисципліни в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Диференційований залік – здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовний модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу певного періоду навчання (тестування) та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Форми підсумкового контролю знань здобувачів освіти:

Диференційований залік – VI, VII, VIII семестри

Підсумкова атестація здобувачів освіти

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення аудиторних занять і оцінюється сумою набраних балів. При виставленні балів за поточний контроль оцінці підлягають:

- рівень теоретичних знань;
- навички та уміння з практичних питань;
- опрацювання навчального матеріалу з дисципліни, передбачений для самостійного засвоєння;
- індивідуальні завдання

Оцінювання поточної діяльності проводиться на кожному занятті при засвоєнні кожної теми змістовного модуля. За поточну навчальну діяльність здобувачам вищої освіти виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення змістового модуля підсумовуються.

Контроль засвоєння змістового модуля проводиться на останніх практичних заняттях вивчення тем.

До контролю модуля допускаються лише ті здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою (відпрацьовані пропущені заняття тощо).

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
(аудиторна та самостійна робота)**

МОДУЛЬ 1					
Змістовий модуль 1 Т1, Т2, Т3, Т4	СР	Змістовий модуль 2 Т5, Т6, Т7,Т8	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 2					
Змістовий модуль 3 Т9,Т10,Т11,Т12,Т13	СР	Змістовий модуль 4 Т14,Т15,Т16,Т17,Т18	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 3					
Змістовий модуль 5 Т19,Т20,Т21	СР	Змістовий модуль 6 Т22, Т23	СР	МК ЕКЗ.	всього
30 балів	10 балів	20 балів	10 балів	30 балів	100 балів

МОДУЛЬ 4					
Змістовий модуль 7 Т24	СР	Змістовий модуль 8 Т25, Т26	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 5					
Змістовий модуль 9 Т27, Т28	СР	Змістовий модуль 10 Т29, Т30, Т31	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 6					
Змістовий модуль11 Т32, Т33	СР	Змістовий модуль12 Т34, Т35	СР	МК ЕКЗ.	всього
30 балів	10 балів	20 балів	10 балів	30 балів	100 балів

МОДУЛЬ 7					
Змістовий модуль13 Т36, Т37, Т38	СР	Змістовий модуль14 Т39, Т40	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

МОДУЛЬ 8					
Змістовий модуль15 Т41	СР	Змістовий модуль16 Т42, Т43	СР	МК ЕКЗ.	всього
30 балів	10 балів	20 балів	10 балів	30 балів	100 балів

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1		МОДУЛЬ 2		МОДУЛЬ 3	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Експрес-опитування	2	10	2	10	1	5
Фронтальне опитування	2	10	2	10	1	5
Презентації виконаних результатів та досліджень	2	10	1	5	1	5
Есе	2	10	2	10	2	10
Підготовка творчих завдань (дайджест)	2	10	2	10	2	10
Практичне завдання	2	10	2	10	2	10
Тестування			1	5	1	5
Самостійна робота	4	20	4	20	4	20
Диференційований залік	1	20	1	20		
Екзамен					1	30
	17	100	17	100	15	100

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 4		МОДУЛЬ 5		МОДУЛЬ 6	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Експрес-опитування	2	10	2	10	1	5
Фронтальне опитування	2	10	2	10	1	5
Презентації виконаних результатів та досліджень	2	10	1	5	1	5
Есе	2	10	2	10	2	10
Підготовка творчих завдань (дайджест)	2	10	2	10	2	10
Практичне завдання	2	10	2	10	2	10
Тестування			1	5	1	5
Самостійна робота	4	20	4	20	4	20
Диференційований залік	1	20	1	20		
Екзамен					1	30
	17	100	17	100	15	100

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 7		МОДУЛЬ 8	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Експрес-опитування	2	10	1	5
Фронтальне опитування	2	10	1	5
Презентації виконаних результатів та досліджень	2	10	1	5
Есе	2	10	2	10
Підготовка творчих завдань (дайджест)	2	10	2	10
Практичне завдання	2	10	2	10
Тестування			1	5
Самостійна робота	4	20	4	20
Диференційований залік	1	20		
Екзамен			1	30
	17	100	15	100

Система бальних оцінок за темами вивчення змістового модулю оцінюється за шкалою *від 1 до 5 балів*. Кількість балів за роботу за практичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- аргументовано висловлюють свої думки під час виступів та дискусій;
- тестування
- повнота відповідей доповідачів на поставлені запитання викладача.

Оцінювання поточної діяльності (оцінювання теоретичних знань, практичних навичок та умінь)

бали	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Критерії оцінювання тестового завдання:

«відмінно» – здобувач вищої освіти вирішив 81-100 % із запропонованого набору тестових завдань;

«добре» – здобувач вищої освіти вирішив 61-80% із запропонованого набору тестових завдань;

«задовільно» – здобувач вищої освіти вирішив 41-60% із запропонованого набору тестових завдань;

«незадовільно» – здобувач вищої освіти вирішив 20-40% із запропонованого набору тестових завдань.

Виконання тестових завдань *не зараховується* якщо здобувач вищої освіти відповів менше 20% тестових завдань. Здобувач освіти потребує опрацювання тем поточного контролю та може бути допущеним для повторного складання тестів.

Система нарахування додаткових балів

Додатково можуть отримати протягом семестру до 10 балів:

- За активну участь у науковій діяльності: виступи на наукових конференціях, готують наукові доповіді, беруть участь в їх обговоренні). Дана робота підтверджується сертифікатом, довідкою, виданими тезами, тощо
- За організацію навчальної діяльності у неформальній освіті (участь у вебінарах, курсах професійної підготовки, тренінгах, що має підтверджуючий матеріал).
- За бажанням здобувач освіти може отримати від викладача додаткове індивідуальне завдання для покращення рейтингового балу за модуль. До індивідуального завдання викладач може запропонувати тему з питань: розширення теоретичних базових знань з освітнього компоненту, самостійного аналізу розвитку діяльності звукорежисури, відомих звукорежисерів та аудіо продюсерів та аналізу їх діяльності, питань мистецтвознавства, комплексного вирішення конкретного фахового завдання, тощо.

Для оцінювання індивідуального завдання для здобувача, викладач повідомляє та/або пропонує тему завдання, встановлює терміни для виконання, роз'яснює систему оцінювання виконання такого завдання.

Здобувач самостійно опрацьовує завдання за усіма етапами роботи та в установлені терміни повинен здати завдання.

Оцінювання індивідуального завдання

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізувати факти, робити висновки.
9	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізує факти із незначними помилками, робити висновки.
8	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізує факти із незначними помилками, у висновках є не точності.
7	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми із помилками, намагається самостійно та аргументовано викладати презентацію,

	але при цьому робить помилки, аналізує факти із незначними помилками, у висновках не притримується логічної послідовності
6	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, намагається аргументовано викласти матеріал, але при цьому робить грубі помилки, аналізує факти із суттєвими помилками, у висновках не притримується логічної послідовності.
5	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, робота зроблена не самостійно, аналізує факти із суттєвими помилками, у висновках не притримується логічної послідовності.
4	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати викладений матеріал, у встановлених фактах робить помилки, у висновках не притримується логічної послідовності.
3	Завдання виконано не вчасно. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до заданої проблеми, допускає грубі помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати викладений матеріал, у встановлених фактах робить суттєві помилки, не може викласти висновки заданої проблеми.
2	Завдання виконано не вчасно. Здобувачу вищої освіти складно висловити власне ставлення до заданої проблеми, допускає грубі помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати матеріал, не може викласти факти за темою, плутає термінологію не може викласти висновки заданої проблеми.
1	Завдання виконано не вчасно. Здобувач вищої освіти не може викласти власне ставлення до заданої проблеми, робота зроблена не самостійно, викладений матеріал має грубі, суттєві помилки, не може навести приклади за темою роботи, плутає термінологію висновки заданої проблеми відсутні.

В разі якщо при врахуванні додаткових балів сума балів за модуль (семестр) буде перевищувати 100 балів, результати успішності буде дорівнювати 100.

Оцінювання завдання самостійної роботи.

Контроль самостійної роботи. Засоби контролю самостійної роботи та методика його проведення обираються викладачем освітнього компоненту. Контроль самостійної роботи має відповідати вимогам об'єктивності, оперативності та систематичності, рівнем засвоєння здобувачем навчального матеріалу, вміння використовувати теоретичні знання в практичній діяльності, також включає в себе самоконтроль з боку здобувача освіти.

Завдання контролю самостійної роботи спрямовані на:

- розвиток пізнавальних здібностей та творчої ініціативи здобувачів освіти
- виховання самостійності, відповідальності та організованості
- формування самостійного мислення, здібностей до саморозвитку, самовдосконалення та самореалізації

– опанування здобувачами елементів методики наукових досліджень
Підсумкова кількість балів, набрана здобувачем за виконання чотирьох завдань самостійної роботи, також є однією із складових поточної успішності здобувачів освіти з освітнього компоненту.

Здобувач вищої освіти може набрати **максимум 20 балів** за виконання усіх видів самостійної роботи під час вивчення того чи іншого модуля. Кожне завдання самостійної роботи оцінюється за шкалою **від 1 до 5 балів**.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- рефлексивний контроль
- індивідуальні співбесіди
- демонстрація практичних вмінь за темами робочої програми.

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти на високому рівні виконав завдання самостійної роботи. Демонструє вміння виділяти головне, встановлювати міжпредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї, готовність до постійного саморозвитку та самовдосконаленню. Проявляє креативність, здатність до системного мислення, уміння використовувати сучасні інформаційні технології. Виявляє компетентність у виконанні практичного завдання.
4	Здобувач вищої освіти на достатньому рівні виконав завдання самостійної роботи. Демонструє вміння виділяти головне, встановлювати міжпредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї, готовність до постійного саморозвитку та самовдосконаленню. На недостатньому рівні проявляє креативність, здатність до системного мислення, уміння використовувати сучасні інформаційні технології. Виконує практичне завдання з незначними помилками.
3	Здобувач вищої освіти на середньому рівні виконав завдання самостійної роботи. Недостатньо демонструє вміння виділяти головне, встановлювати міжпредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї. Допускає суттєві помилки системного мислення. Демонструє уміння використовувати сучасні інформаційні технології. Не може проявити креативність. Практичні завдання виконує не в повному обсязі.
2	Здобувач вищої освіти на низькому рівні виконав завдання самостійної роботи. Не може виділяти головне, встановлювати міжпредметні зв'язки, робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї. Допускає суттєві помилки системного мислення. Не може проявити креативність. Практичні завдання виконує не в повному обсязі.
1	Оцінюється робота здобувача освіти, який не виконує повний обсяг завдань самостійної роботи. Здобувач вищої освіти не здатний відповісти на навідні питання, оперує неточним формулюванням, практичними навичками володіє на недостатньому рівні.

Оцінювання дайджесту, есе:

Оцінюється актуальність, сучасність тематики дайджесту. Визначається новизна,

тобто що нового, раніше невідомого, укладачі привнесли у досліджувану тему.

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	Повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження
4	Робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження
3	Робота не повна, є суттєві неточності, пов'язані з використанням методології дослідження
2	Робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків
1	Короткий поверхневий виклад матеріалу

Критерії оцінювання модульного (семестрового) контролю знань здобувачів освіти

Диференційований залік

Оцінювання диференційованого заліку відбувається за **20-бальною шкалою**.

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за **100-бальною** шкалою, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу та диференційований залік.

Екзамен

Оцінювання екзамену відбувається за **30-бальною шкалою**. За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною шкалою, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу та екзамен.

Шкала оцінювання

бали модульного контролю знань екзамен	бали модульного контролю знань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
26-30 відмінно	15 – 20 відмінно	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
21 - 25 дуже добре	12 – 14 дуже добре	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання

		висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	
17 – 20 добре	8 – 11 добре	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає окремі помилки у формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання, але допускає незначні помилки.
12 – 16 задовільно	5 – 7 задовільно	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання практичних завдань
7 - 11 достатньо	2 – 4 достатньо	знає основні поняття навчального матеріалу, володіє навчальним матеріалом поверхово, допускає помилки у логічній послідовності викладення матеріалу	виконує практичні завдання, передбачені програмою з помилками, потребує допомоги з боку викладача
1 - 6 незадовільно	1 незадовільно	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	практичні завдання не може виконати без допомоги викладача. Потребує повторного проходження курсу з освітнього компоненту

Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав **від 60 до 100 балів**.

Загальний рейтинг з модуля (дисципліни) **не перевищує 100 балів**.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на аудиторних заняттях та на модульному (семестровому) контролі знань, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою освітнього компоненту. Протягом вивчення модулю здобувачі вищої освіти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ECTS. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни.

Сума балів(R)	Шкала ECTS	Національна 5-ти бальна шкала	Визначення
90-100	A	5	відмінно

82-89	B	4	дуже добре
74-81	C		добре
64-73	D	3	задовільно
60-63	E		достатньо
35-59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного перекладання
0-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням

Відвідування видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Присутність здобувачів – це важливий критерій оцінювання результатів навчання, зважаючи на теоретичну і практичну складність дисципліни. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою. За умови дистанційного навчання важлива присутність здобувача освіти під час онлайн-зустрічей у Google-Meet.

Запізнення на фахові заняття є не припустимими.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи здобувача освіти повідомить його про своє рішення.

Перекладання роботи здобувачів освіти можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

Атестація випускників

Атестація здійснюється у формі:

- публічного захисту / демонстрації кваліфікаційної роботи
- атестаційного екзамену.

Кваліфікаційна (дипломна) робота бакалавра відповідно до «Положення про кваліфікаційну роботу здобувача освіти Комунального закладу вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського» кафедра «Музичне мистецтво естради» виконується за формами, що відповідають ступеню та освітньо-кваліфікаційному рівню вищої освіти. Робота містить в собі розв'язання складної спеціалізованої задачі, або практичної проблеми в галузі звукорежисури, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов та визначає практичну готовність здобувача до здійснення концертної та студійної діяльності. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, списування та фальсифікації.

Захист кваліфікаційної (дипломної) роботи бакалавра відбувається відкрито і публічно та складається з усної доповіді (до 10 хвилин) та/або мультимедійної презентації.

Кваліфікаційна дипломна робота

Мета написання кваліфікаційної дипломної роботи – це закріплення здобувачем знань, отриманих в ході навчального процесу з пройденого предмету. Завдяки дипломній роботі, викладачеві легше перевірити якість отриманих здобувачем знань і здатність застосовувати ці знання до вирішення професійних завдань.

Теми дипломних кваліфікаційних робіт затверджуються на кафедрі «Музичне мистецтво», доводяться до відома здобувачів освіти, де вони, як правило, вибирають вподобану тему.

Дипломна робота є обов'язковою складовою частиною процесу науково-методичної й професійної підготовки здобувача освіти. Це форма самостійної творчої роботи здобувача освіти. Кваліфікаційна дипломна робота перевіряє не лише теоретичну і практичну підготовку майбутнього фахівця, але і його вміння працювати з літературою, досліджувати, аналізувати, систематизувати, узагальнювати педагогічний та науковий досвід, вести науково-педагогічні дослідження під керівництвом викладача. Підготовка цих робіт дає можливість здобувача освітнім: систематизувати здобуті теоретичні знання, перевіряти їх якість, науково і креативно мислити, розвивати пізнавальну активність, аналізувати та порівнювати різні підходи щодо розв'язання певної педагогічної проблеми.

Дипломна робота розглядає поняття звукорежисури, історія її розвитку, основні види, історичні етапи його становлення і розвитку, особливості роботи звукорежисера в Україні, світі, проблеми організації дозвілля, трансформаційні зміни, що відбуваються у сучасному соціокультурному просторі, споживання широкого пласта естрадного мистецтва та звукорежисури.

Основними критеріями вибору теми кваліфікаційного дослідження є:

- актуальність, елементи новизни і перспективність обраної теми;
- ступінь вивчення теми;
- наявність достатньої для розкриття теми джерельної бази;
- можливість виконання теми на випусковій кафедрі;
- зв'язок теми з конкретними науковими планами та програмами кафедри;
- особисті наукові інтереси здобувача освіти.

Обсяги кваліфікаційної (дипломної) роботи (для бакалаврів) становить – 20 - 25 сторінок. Список використаних джерел і додатки до обсягу роботи не зараховуються.

Обов'язковими структурними елементами кваліфікаційної роботи є:

Титульна сторінка роботи.

Анотація кваліфікаційної роботи бакалаврського освітнього рівня.

Зміст. Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх розділів, підрозділів та пунктів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць і термінів. Такий перелік вводиться, якщо в роботі вжита специфічна термінологія, маловідомі скорочення, нові символи тощо. Перелік друкується двома колонками, у яких ліворуч за абеткою наводять скорочення, праворуч – їх детальну розшифровку. Якщо

спеціальні терміни, символи, позначення і таке інше повторюється менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

Вступ включає актуальність теми, мету і завдання дослідження, об'єкт і предмет дослідження, практичне значення отриманих результатів. Обсяг вступу не повинен перевищувати 2–4 сторінки.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вже підходами до розв'язання проблеми обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку галузі.

Мета і завдання дослідження. Автор повинен сформулювати мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета – це кінцевий науковий результат, якого прагне досягти автор роботи у процесі власного дослідження. Завдання – це конкретні шляхи, засоби досягнення поставленої мети.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і становить його частину. Об'єкт і предмет співвідносяться як загальне і часткове. В об'єкті виокремлюється та його частина, яка й стане предметом дослідження. Саме на предмет спрямована увага автора, оскільки він має визначати назву роботи.

Практичне значення одержаних результатів. Автор має подати відомості про використання результатів роботи або рекомендації щодо їх використання із зазначенням галузі, теоретичного або практичного навчального курсу; висвітлити практичне застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання.

Апробація результатів та публікації. Якщо автор брав участь у наукових конференціях, семінарах із оголошенням результатів своєї роботи та має цьому підтвердження (опубліковані тези, статті або програму конференції за темою роботи), то слід зазначити їх назву, рік та місце проведення, а також вказати публікації із теми дослідження.

Основна частина. Складається з розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів. Структура основної частини роботи повинна розкривати реалізацію завдань кваліфікаційної (дипломної) роботи. У розділах основної частини подають огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень, виклад методики та основних напрямів досліджень, аналіз і узагальнення результатів досліджень. У змісті першого розділу, як правило, подаються теоретичні питання з теми кваліфікаційної (дипломної) роботи, написані з використанням літературних першоджерел. Велике значення має правильне трактування понять теми, їх точність і науковість. Використані терміни мають бути загальноживаними або подаватися з посиланням на їх автора. Інші розділи готуються відповідно до теми роботи і вимог, розроблених випусковою кафедрою Академії. У практичній частині автор із вичерпною повнотою викладає методику проведення та результати власного дослідження. Головні вимоги до наукового викладу результатів – точність, чіткість, стислість. Кожний розділ починають з нової сторінки. У кінці кожного розділу формуються висновки із стислим викладенням

наведених у розділі результатів. Висновки повинні містити чіткий виклад найбільш важливих результатів дослідження з пропозиціями та побажаннями щодо подальшого дослідження певної теми.

Висновки подаються як окремі лаконічні положення чи методичні рекомендації. Їх головна мета – підсумки проведеної роботи. Важливо, щоб сформульовані висновки відповідали поставленим завданням. У висновках необхідно зазначити не тільки позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, але й хибити проблеми, а також конкретні рекомендації щодо їх усунення.

Список використаних джерел. Упорядкування матеріалу у списку використаних джерел може відбуватись за алфавітом, за порядком згадування. Кількість використаних джерел, зазвичай, може бути не менше 25 у кваліфікаційній (дипломній) роботі.

Додатки. За необхідності до додатків доцільно включити допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи (інструкції, методики, опис алгоритмів дій, конспекти заходів тощо); ілюстрації допоміжного характеру (таблиці, діаграми, схеми, графіки, ілюстрації до творів тощо); формули і розрахунки, зразки анкет, тестів, опитувальних листів та ін. На кожний додаток повинно бути посилання в тексті.

Для кращого сприйняття присутніми матеріалу можлива підготовка презентації. Під час захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи здобувач вищої освіти повинен дати вичерпні відповіді на всі зауваження у відгуках та рецензіях, а також у виступах на захисті.

Оцінка за результатами захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи виставляється після закритого її обговорення у Атестаційній (кваліфікаційній) комісії, фіксується в протоколі комісії та оголошується її головою на відкритому засіданні.

Тривалість захисту однієї кваліфікаційної (дипломної) роботи не повинна перевищувати 30 хвилин.

Критерії оцінювання дипломної роботи

Критерії оцінювання	Сума балів (R)	Шкала ECTS
---------------------	----------------	------------

отримує здобувач вищої освіти, робота якого оформлена відповідно до вимог; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі та визначеній меті; у роботі містяться елементи наукового пошуку в теоретичному аспекті на основі опрацювання достатньої кількості наукової літератури; практичний результат обраної теми свідчить про вміння здобувача освіти систематизувати зібраний матеріал, робити узагальнюючі висновки, які відповідають завданням дослідження; здобувач вищої освіти вільно володіє спеціальними термінами, не робить граматичних помилок.	90-100	A
отримує здобувач вищої освіти робота якого оформлена відповідно до вимог; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі та визначеній меті, але є незначні недоліки методичного або стилістичного характеру. Під час захисту здобувач вищої освіти дає правильні відповіді, але недостатньо аргументовані.	82-89	B
	75-81	C
отримує здобувач вищої освіти, курсова робота якого розкриває теоретичні питання недостатньо повно, містить необґрунтований емпіричний матеріал, неадекватно застосовані методики дослідження, відсутність інтерпретації результатів методик, аналіз зроблено поверхнево; висновки фрагментарні, не відповідають завданням дослідження, робота оформлена неохайно.	64-74	D
	60-63	E
виставляють здобувачу вищої освіти, якщо курсова робота виконана не в повному обсязі та з відхиленнями від завдання; оформлена без врахування визначених вимог; мають місце суттєві помилки; здобувач вищої освіти слабо володіє мовою викладу матеріалу.	35-59	FX
	1-34	F

Здобувач, що одержав на атестаційному іспиті незадовільну оцінку (F), відраховується з Академії і лише після поновлення допускається до повторного складання екзамену в наступному році.

Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час атестаційного іспиту, має право звернутися до апеляційної комісії у день оголошення результатів оцінювання.

Апеляція має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного дня після її подання. Здобувач вищої освіти, який подав апеляцію, має право бути присутнім при розгляді своєї заяви.

Атестаційний екзамен.

Атестаційний екзамен є комплексним і передбачає перевірку теоретичних знань зі спеціальності, музично-звукового оформлення, мультимедійних технологій, комп'ютерного аранжування та опанування здобувачем компетентностями, необхідними для здійснення концертної та студійної діяльності у сфері музичного мистецтва естради для ОПП «Звукорежисура».

Підсумкову оцінку комплексного кваліфікаційного екзамену визначають як середню з позитивних оцінок за кожний вид (компоненту) тестових завдань.

Виконання всіх завдань з комплексного іспиту є обов'язковим. Оцінювання якості виконання екзаменаційних завдань тестового контролю знань здобувачів освіти може здійснюється за допомогою коефіцієнту засвоєння: $K = N / P$, де N – правильно виконані істотні операції рішення (відповіді); P – загальна кількість

визначених істотних операцій еталону рішення (відповіді).

Оцінювання результатів захисту комплексного кваліфікаційного екзамену здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Академії системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у шкалу ECTS:

Шкала оцінювання

Критерії оцінювання	Сума балів (R)	Шкала ECTS
<p>«відмінно»</p> <p>Здобувач вищої освіти повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом дисципліни. Робить власні висновки, аналізує вивчений матеріал, самостійно оцінює явища, факти. Використовує додаткову літературу, періодику. Завдання підсумкової атестації виконано в повному об'ємі та повністю відповідає атестаційним вимогам. Надано 90-100% вірних відповідей із запропонованого набору тестових завдань.</p>	90-100	A
<p>«дуже добре»</p> <p>Здобувач вищої освіти володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Аналізує матеріал, наводить власні приклади, але не завжди впевнено і точно. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача. Загалом Завдання підсумкової атестації виконано в повному об'ємі, допущені незначні помилки. Надано 82 – 89% вірних відповідей із запропонованого набору тестових завдань.</p>	82-89	B
<p>«добре»</p> <p>Здобувач вищої освіти володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача. Здобувач демонструє добрі виконавсько-професійні навички та уміння, але допускає деякі неточності у виконання музичного тексту, виявляє хиби у відчутті форми, відтворенні художнього образу. Надано 74 – 81% вірних відповідей із запропонованого набору тестових завдань.</p>	74-81	C
<p>«задовільно»</p> <p>Здобувач вищої освіти засвоїв менше половини навчального матеріалу, здатен поверхово аналізувати вивчений матеріал та відтворювати практичні завдання з помилками. Плується в термінології. Надано 64 – 73% вірних відповідей із запропонованого набору тестових завдань.</p>	64-73	D
<p>«достатньо»</p> <p>Здобувач виявив у цілому достатній рівень, але допускає значні неточності у знаннях навчального матеріалу. Надано 60 – 53% вірних відповідей із запропонованого набору тестових завдань.</p>	60-63	E
<p>«не задовільно»</p> <p>Здобувач продемонстрував достатній рівень знань освітнього компоненту допускає значні неточності у знаннях навчального матеріалу. Надано менше 35 – 59 % вірних відповідей із запропонованого набору тестових завдань.</p>	35-59	FX
<p>Здобувач продемонстрував недостатній рівень знань з освітнього компоненту. Тестові завдання вирішені на 0 – 34 %</p>	0-34	F

6. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

6.1. Зміст освітнього компоненту

МОДУЛЬ 1.

Тема 1-3. Предмет, мета та завдання курсу. Властивості звуку. Звук від зародження до сприйняття.

Фізичні характеристики звуку. Звукова хвиля. Види звукових хвиль. Частота звуку. Амплітуда звукової хвилі. Фази звукової хвилі. Фізіологія слуху. Особливості сприйняття музики. Властивості звуку: частота, гучність.

Тема 4. Основи стереофонії.

Звукова панорама. Фонограма відрізняється від оригінального образу розміром, об'ємною побудовою, балансом звуків. Головна причина різниці у сприйнятті між «живим» та «відтвореним» звуком криється в особливостях локалізації людиною джерел звука. За цієї причини для розуміння процесу перетворення акустичного звуку в електроакустичний не обійтися без з'ясування природи здібності людини орієнтуватися у просторі за допомогою слуху.

Теорія, що описує властивості слуху, поділяється на дві частини. В першій аналізуються особливості моноурального сприйняття звуку. В другій бінауральне сприйняття, основане на додаванні потоків інформації від двох слухових підсистем (лівого та правого вуха). Найбільш важливими для бінаурального злиття є звуки з частотою нижче 1500 Гц.

Тема 5-8. Гучність та динаміка звуку. Основи теорії звуковисотності. Тембр. Частотна характеристика.

Звуковий тиск як і будь-який інший, звуковий тиск вимірюється в Паскалях (Па). Сила звуку. Звуковий тиск і сила звуку перебувають у квадратичній залежності. Сила звуку вимірюється у ватах/квадратний сантиметр (Вт/кв.см). Поріг чутності. Больовий поріг. Поняття децибел. Динамічний діапазон слуху. Частотний діапазон слуху. Кожен звук характеризується тембром і висотою. Точне визначення висоти тону позначають кількістю звукових коливань в секунду (частотою). Одиниця виміру частоти — герц (Гц). Частоти поділяються на чотири групи: низькі, середні-низькі, середні-високі, високі.

МОДУЛЬ 2.

Тема 9-11. Акустика. Захист від акустичних шумів. Моделювання акустики та акустика концертних залів.

Поняття акустики. Акустика приміщень. Акустичні властивості студій звукозапису. Стоячі хвилі. Резонанс – окремий випадок стоячої хвилі. Методи боротьби з резонансом. Резонанс, у більшості випадків, явище вкрай неприємне. Тому в музично використовуваних приміщеннях з ним борються всімаможливими способами. Наприклад, ліквідують паралельні поверхні – студійні кімнати дуже часто проектуються таким чином, що всі кути мають величину понад 90 градусів.

Важливу роль у проектуванні концертних залів займає рівень реверберації, від нього залежить принцип за яким відбуватиметься інсталяція звукового

обладнання та деталізація звучання музичних інструментів під час концертів.

Тема 12-13. Підсилювачі. Види підсилювачів.

Підсилювачі класу А. Найпростішим і якісним є підсилювач, реалізований за схемою емітерного повторювача. Такі схеми називають підсилювачами класу А. Їх особливістю є те, що струм спокою (струм при відсутності вхідного сигналу) повинен бути, принаймні, таким же великим, як максимальний вихідний струм при пікових значеннях сигналу. В результаті, схема в стані спокою розсіює значну потужність.

Клас В. Вони мають один серйозний недолік - не володіють температурною стабільністю. У міру того, як вихідні транзистори нагріваються, струм колектора зростає. Це викликає виділення додаткового тепла і виникає ймовірність виникнення неконтрольованого позитивного теплового зворотного зв'язку (саморозігрів), що веде до виходу транзисторів з ладу. Навіть якщо цього не станеться, необхідно забезпечити більш надійну роботу схеми.

Клас АВ. Серед різних схемотехнічних рішень в сфері професійного театраль-но-концертного звукопідсилення найбільшою популярністю користуються підсилювачі класу АВ, виконані на біполярних транзисторах, через їх економічність, досить малого рівня нелінійні спотворення і відносну простоту схемотехніку.

Клас D. Їх також називають ШІМ-підсилювачами, і це правильно, а ось називати їх «цифровими», як іноді трапляється, абсолютно неправильно. У цих підсилювачах вихідні транзистори працюють в ключовому режимі. Сигнал, посилений вихідними транзисторами, являє собою широтно-модульовані високочастотні імпульси (сотні МГц). Теоретично ККД такого підсилювача може наближатися до 100%, тому що вихідні транзистори або закриті і струму через них немає, або повністю відкриті, і струм тече в навантаження, практично не викликаючи падіння напруги на транзисторах.

Тема 14-18. Мікрофон. Призначення і види мікрофонів. Діаграма спрямованості мікрофонів. Правила поводження з мікрофонами. Характеристики мікрофонів.

Мікрофон — це пристрій, що перетворює акустичні коливання в електричні. Він завжди є першою ланкою звукового ланцюга, тож має бути якісним і доречним за властивостями. Найуживанішими є два типи мікрофонів, що відрізняються за будовою і принципом дії, — динамічні й конденсаторні.

Студійні мікрофони - головна мета такого мікрофона це запис інструменту або голосу з мінімальними спотвореннями. Вокальні мікрофони - мікрофони для співу використовують на сцені, найчастіше мають надійну конструкцію і зручний корпус (як правило, це динамічні мікрофони). Конденсаторний мікрофон більш точно відтворює деталізацію вокалу.

Також деякі з них відрізняються вузькою спеціалізацією. Наприклад, мікрофон для бас-бочки барабана не зможе нормально записати дзвінки тарілки або духові інструменти. Окрім цих видів є Петличні та підвісні мікрофони.

Діаграма спрямованості мікрофонів є важливим аспектом для вірного вибору у тій чи іншій діяльності звукорежисера.

Колова - Ловить сигнали з усіх боків, незалежно від того, де їх джерело. Чутливі до акустики приміщення (зокрема до сторонніх шумів), не дуже чутливі до звуків дихання. Під час використання на заході такий мікрофон має бути розташований максимально близько до джерела звуку.

Кардіоїда - Чутливий до звуку, що йде з одного напрямку, — вздовж осі мікрофона. Майже нечутливий до звуку, що йде ззаду. Під час використання забезпечує захист від негативного впливу акустики приміщення.

Суперкардіоїда - порівняно з кардіоїдою має попереду вузьку зону захоплення звуку. Частково захоплює звук, що йде ззаду, має дві «мертві зони» з боків.

Гіперкардіоїда - Має ще вузьку зону чутливості попереду, ніж суперкардіоїда, ширшу — ззаду, і так само дві «мертві зони» з боків. Забезпечує максимальну акустичну ізоляцію, захищає від несприятливих ефектів приміщення.

Вісімка - Одинаково чутливий до сигналів, що йдуть спереду й ззаду, нечутливий до звуків з боків. Найліпший варіант для озвучування та запису дуетів, коли виконавці розташовані навпроти одне одного.

У роботі з будь-яким видом мікрофонів слід дотримуватися декількох правил: під час заходів використовувати сполучні кабелі необхідної довжини; регулярно очищувати й дезінфікувати захисні сітки вокальних мікрофонів; зберігати та перевозити мікрофони в окремих кейсах; працюючи з радіомікрофонами тримати завжди наготові запасні елементи живлення (батареї); для однієї групи моніторів вокалу застосовувати мікрофони одного типу.

МОДУЛЬ 3.

Тема 19-20 Концертний комплекс. Види концертних комплексів.

Концертний комплекс – набір звукотехнічних систем, призначених для озвучування локацій під час концерту. До нього входять: пристрої прийому і обробки звуку, мікшування, підсилення і звуковідтворення, лінії управління, комутація, засоби зв'язку.

Види концертних комплексів: малий, середній, великий концертний комплекс. Концертні комплекси є різними за масштабом, складністю підключення та набором елементів обладнання, проте їх об'єднує загальна концепція послідовної і планомірної роботи із звуковим обладнанням.

Сигнальний ланцюг концертного комплексу складається з таких ланок: джерела сигналу → сценічна коробка → мультитор → спліттер → мікшер → процесор управління гучномовцями → мультитор → підсилювачі → акустичні системи.

Тема 21. Акустичні системи та види акустичних систем.

Акустична система — пристрій для відтворення звуку, що складається з акустичного оформлення (корпусу) та вмонтованих у нього випромінювальних головок. Бувають: однополосні — містять одну випромінювальну головку. Не дають змоги отримати якісний звук, позаяк один випромінювач не може однаково добре відтворювати сигнали різних частот; багатополосні — містять два та більше випромінювачів, у кожного своя частотна полоса, тож звук в такій системі набагато якісніший.

Нині на ринку професійного обладнання представлена величезна кількість акустичних систем. Аби обрати оптимальні, потрібно врахувати, як використовуватимуть акустику: стаціонарно або мобільно (на виїздах); у великих чи малих приміщеннях; просто неба або лише у приміщенні.

Відповідно до мети використання необхідно буде шукати колонки, призначені «для будь-якої погоди» чи для використання лише всередині приміщення, а також активні чи пасивні.

Активна АС: Головна їх перевага — вбудований підсилювальний модуль, зручний в управлінні. Якщо говорити про активні сабвуфери — то в підсилювальний модуль вбудовується ще і кросовер, що також полегшує комутацію.

Переваги пасивної АС: проста комутація — потрібен лише один спікерний кабель; придатні для використання на вулиці, позаяк їх легко захистити від опадів; можна оптимально дібрати підсилювач і решту додаткового обладнання, а отже тонше й точніше налаштувати.

Тема 22-23. Мікшерний пульт, як головна ланка звукового тракту. Устрій та функції мікшерного пульта.

Сучасний мікшерний пульт — це складний пристрій. Мікшерні пульти класифікуються залежно від сфери застосування (концертні, театральні, студійні, для ТБ і радіо, діджейські, побутові і професійні), залежно від кількості каналів (багатоканальні, одно-три каналні тощо.), за схемотехнікою (аналогові, цифрові, із каскадами підсилення що побудоване на вакуумних лампах тощо).

Незважаючи на різноманіття схемотехнічного рішення, ергономіки та призначення, в конструкціях всіх пультів є чимало спільних рис. Будь-який пульт містить, як мінімум, вхідні канали (ячейки) і майстер-секцію. Але цього не завжди достатньо, особливо при роботі з великим числом джерел сигналів. Тому в міру ускладнення умов роботи і були винайдені такі багато-функціональні додаткові пристрої, як підгрупи, "АУКС" (aux), розриви (insert), для багатоканального запису — особливо вхідні / вихідні лінійки-канали (inline), і багато іншого. Регулятори контролю чутливості. Індикатори піків навантаження. Еквалайзер. Панорама. Контроль рівню навантаження каналу. Виходи на підсилювач. Виходи на монітори. Вихід на навушники. Регулятор загального рівня гучності та каналні регулятори. Блок ефектів. Фантомне живлення. Індикатор рівня загальної гучності.

МОДУЛЬ 4.

Тема 24. Вхідні лінійки пульта: передпідсилювач, еквайзери, комутація і допоміжні посилення сигналів.

Мікшерні пульти бувають великі і маленькі, складні і не дуже, універсальні і призначені для вирішення конкретних завдань. Однак суть завжди однакова: велике число вхідних сигналів змішуються, обробляються, перетворюються і стають сумарним звуковим сигналом, який і несе цільну інформацію про звукову картину в звуковому просторі.

На вхідні лінійки каналів надходять вхідні сигнали від мікрофонів та інших джерел. Тут здійснюється попереднє посилення сигналів, їх частотна і динамічна обробка, а також деякі інші види обробок, і розподіл на подальші пристрої.

Тема 25. Види і типи мікшерних пультав.

Мікшери застосовуються у всіх сферах звукового посилення – студії звукозапису, концертне обладнання, трансляційне обладнання, радіостанції тощо. Існують мікшерні пульти з вбудованими підсилювачами потужності (т.зв.

«Активні мікшери»), які підходять для компактних і мобільних звукових комплектів. Деякі професійні студійні і концертні мікшерні консолі оснащуються електронної моторикою всіх регуляторів, що дозволяє управляти ними з комп'ютера, при цьому сама консоль залишається аналоговою.

Тема 26. Підгрупи і майстер-секція мікшерних пультав.

В підгрупах здійснюється проміжне, до головного міксу, підсумовування декількох сигналів (можна усі звуки ударних з індивідуальних канальних лінійок подати спочатку на одну підгрупу, а вже з неї - на головний майстер. І гучністю всіх інструментів ударної групи керувати одним регулятором.

Аналогічно і при звукозапису - можна зібрати будь-яку групу інструментів в підгрупу, і подавати їх на запис все разом прямо з підгрупи, мінаючи головний майстер, який при цьому вивільняється для інших робіт. На підгрупи зручно

«завести» мікрофони, які відповідають за ділянки сцени, де знаходяться окремі колективи при змішаних концертах.

На окрему увагу заслуговують цифрові мікшерні пульти, основні переваги яких полягають в більш функціональних блоках обробки і маршрутизації звуку, можливістю збереження всіх налаштувань в пресети, а також в набагато більш компактних розмірах.

МОДУЛЬ 5.

Тема 27-28. Пристрої обробки звукових сигналів. Цифрова обробка звукових сигналів.

Пристрої, які здійснюють частотну обробку звукових сигналів, поділяються на дві групи. А саме на еквайзери та фільтри.

Еквалайзери призначені для ручного та оперативного регулювання амплітудно-частотної характеристики звукових сигналів. Окрім графічних еквалайзерів вони не мають своєї окремо заданої частоти, а також зміни які вони вносять в АЧХ сигналу стосуються збільшення або зменшення інтенсивності звучання певної області частот.

Обрізні фільтри призначені тільки для обмеження діапазону (смуги частот) звукового тракту, вони не дають можливості здійснювати підйом або завал окремих частот звукового спектру, і можуть змінювати АЧХ тільки на краях звукового діапазону.

В рамках теми розглядаються такі аспекти як:

- Види фільтрів та параметри фільтрів;
- Види еквалайзерів;
- Еквалайзери: устрій, принцип роботи;
- Типи еквалайзерів: шельфові, графічні, параметричні;
- Послідовна та паралельна конструкція еквалайзера;
- Цифрові програмні еквалайзери;
- Сфери застосування еквалайзерів;
- Історія виникнення еквалайзера.

Цифрова обробка сигналів (ЦОС) (digital signal processing) – це область обчислювальної техніки, що динамічно розвивається та охоплює як технічні, так і програмні засоби. Спорідненими областями для цифрової обробки сигналів є теорія інформації, зокрема, теорія оптимального прийому сигналів і теорія розпізнавання образів. При цьому в першому випадку основним завданням є виділення сигналу на фоні шумів і перешкод різної фізичної природи, а в другому – автоматичне розпізнавання, тобто класифікація та ідентифікація сигналу.

При цифровій обробці використовується подання сигналів у вигляді послідовностей чисел або символів. Ціль такої обробки може полягати в оцінці характерних параметрів сигналу або в перетворенні сигналу у форму, що у деякому змісті більше зручна. Формули класичного чисельного аналізу, такі, як формули для інтерполяції, інтегрування й диференціювання, безумовно є алгоритмами цифрової обробки. Наявність швидкодіючих цифрових ЕОМ сприяє розвитку усе більше складних і раціональних алгоритмів обробки сигналів; останні ж успіхи в технології інтегральних схем обіцяють високу економічність побудови дуже складних систем цифрової обробки сигналів. Цифрова обробка сигналів застосовується в таких різних областях, як акустика, звукова локація, радіолокація, зв'язок, системи передачі даних, і багатьох інших. Цифрова обробка сигналів є альтернативою традиційній аналоговій. До її найважливіших якісних переваг відносять можливість реалізації будь-яких як завгодно складних (оптимальних) алгоритмів обробки з гарантованою і незалежною від дестабілізуючих факторів точністю; програмованість та функціональна гнучкість; можливість адаптації до сигналів що обробляються; технологічність.

Тема 29-30. Методи роботи з комутацією. Типи роз'ємів і конекторів.

Для підключення пасивної акустичної системи до підсилювача зазвичай використовують роз'єми типу Speakon. Активні акустичні системи зазвичай підключаються до джерела звуку за допомогою роз'ємів типу Jack 6,3мм, XLR - професійні акустичні системи.

Сполучні акустичні кабелі, як правило, комплектуються з обох сторін роз'ємами Speakon типу «тато». На підсилювачах і акустичних системах встановлені роз'єми типу «мама». Крім того, існують з'єднувачі двох кабелів, які виконані у вигляді двох роз'ємів типу «мама» в невеликій пластиковій трубці. На акустичних системах часто встановлюють два роз'єми типу «мама» - основний і вторинний, який призначається для підключення додаткових акустичних систем або сабвуферів до того ж каналу.

Принципи з'єднань для звукопідсилювальної техніки. Види коннекторів. Кнопка вмикання та роз'єм для підключення адаптера живлення. Входи для підключення джерел звуку.

Тема 31. Формування звукового балансу.

Принципи формування критеріїв звукового балансу- просторовість, інструменти першого-другого плану, тембральне забарвлення.

Незалежно від якості апаратури, головна мета звукорежисера під час будь-якого заходу — чистота і ясність звучання. Слід домогтися, аби у звучанні були наявні всі частоти, зокрема щоб були дзвінки, «блискучі» високі й потужні,

«жирні» низькі. У великій залі розбірливість звучання (насамперед чіткість мовлення) значно більше залежить від тембру, ніж від інтенсивності (гучності)! Звукорежисери-початківці часто збіднюють звучання, неправильно використовуючи регулятори частот, — наприклад «придушують» високі частоти так, що голос із колонок гуде. Дефект списують на погану акустику, тоді як для його виправлення досить повернути ручку регулятора тембру.

Концертні майданчики мають різні розміри, а отже різний рівень реверберації, різне поглинання на різних частотах. Тож загальне правило є таким: що нижче якість звуку, одержуваного на вході, то з меншим рівнем гучності необхідно працювати, аби зберегти комфортність звучання на виході. Більшої гучності в залі досягають, підвищуючи рівень низькочастотних компонентів у спектрі концертного звуку. А от робота просто неба є сприятливішою: вона дає можливість «розігнати» саме рівень звукового тиску до 110 дБ. Своєю чергою, глибини звучання досягають, вводячи у звуковий мікс «просторові обробки звуку».

МОДУЛЬ 6.

Тема 32. Робота звукорежисера з живим звуком.

Робота з живим колективом зазвичай ділиться на два етапи. Це налаштування звуку (sound check) і, власне, саме концертний виступ.

Спочатку налаштовується ритм секція. Це зазвичай барабанна установка, перкусія, бас гітара, потім акомпануючі інструменти, після цього виконуючого соло інструменту, і останніми будуються лідер-вокал і бек-вокали. Кожен інструмент спочатку відбудовується окремо, після чого змішується з іншими інструментами, причому нерідко відбуваються ситуації, коли один з попередніх інструментів доводиться відбудовувати заново через їх частотної несумісності.

Звукорежисер зобов'язаний дуже добре знати матеріал музичного колективу, з яким він працює. Знаючи матеріал, ви зможете вчасно вивести мікрофони, коли вступають бек-вокали, а в потрібний момент обробити вокал або який-небудь інструмент ефектом тощо. Під час виступу звукорежисер так само повинен стежити за знаками музикантів, якщо раптом треба додати або прибрати гучність монітора, і за технічним станом обладнання.

Тема 33. Мікшування живого звуку (відвідування/перегляд концертів)

За своєю суттю, мікшування живого звуку включає мистецтво змішування декількох джерел звуку для створення збалансованого і захоплюючого звукового образу для аудиторії. Це вимагає глибокого розуміння аудіо обладнання, потоку сигналів, еквалізації, динамічної обробки та просторового позиціонування. Використовуючи цю навичку, звукорежисери можуть підвищити якість будь-якого живого заходу. Мистецтво мікшування: баланс рівня, вирівнювання, стиснення, панорамування, реверберація, затримка, спотворення та спеціальні ефекти. В процесі відвідування або перегляду концертних заходів, здобувач проводить аналіз мікшування живого звуку та формує естетику звучання.

Тема 34-35. Технічний райдер. Формування технічного райдеру.

Райдер – це документ, що містить всю технічну інформацію, що має відношення до конкретного заходу, призначений для узгодження роботи щодо його забезпечення кількома фахівцями або компаніями. Жодне сучасне шоу не обходиться без технічного райдера: навіть якщо в тур їде все необхідне звукове обладнання, завжди є певні вимоги до майданчика, стосуються, наприклад, розміру сцени, характеристик конструктиву і допустимого навантаження по електроживленню. Можна сказати, що технічний райдер – це основний (і часто єдиний) документ, який використовується в івент і шоу-бізнесі для опису необхідних технічних умов проведення заходу. Технічний райдер відіграє важливу роль у контексті концертних комплексів. При його формуванні необхідно враховувати такі аспекти як: схема розміщення виконавців, інформація про вхідні та вихідні канали, інформація про обладнання яке застосовуватиметься (модельний ряд, потужність).

МОДУЛЬ 7.

Тема 36-37. Засоби виразності звукорежисури. Стилїстика звучання музичного твору.

Можливості сучасних апаратних й програмних пристроїв запису,

мікшування й обробки звуку надає звукорежисеру і музиканту нові засоби художньої виразності та формування стилістичних ознак-маркерів музичного твору. Існує вже достатня кількість наукових досліджень творчих можливостей звукорежисури та її звукотехнічних засобів виразності.

Звукові мистецькі технології надають можливість використовувати звукотехнічні засоби виразності (електроакустичні інструменти, синтезатори, мікшерні пульти, мікрофони й т.п.) кожному з суб'єктів творчої діяльності в музиці. Також синтез техніки, технології та мистецтва все більше проникає в науковий світ мистецтвознавства у авторських дослідженнях різного жанру і поступово утворює загальну теоретико-практичну та методологічну основу творчої діяльності людини. Не виключенням є і тема впливу творчої діяльності звукорежисера на кінцевий варіант звучання музичного твору, які торкаються як діяльності звукорежисера-музиканта так й музиканта-композитора, аранжувальника або просто музиканта-виконавця.

Тема 38. Творчо-технологічний аналіз фонокомпозиції.

Перший етап – цілісний узагальнений аналіз звукозапису музичного або аудіовізуального твору. Об'єктивний узагальнений аналіз всієї фонокомпозиції здійснюється за такими параметрами: динамічний діапазон (пік фактор та усереднене значення RMS, headroom та наявність спотворень внаслідок перемодуляції чи перевищення максимального рівня); частотний діапазон (Гц); гучність (LUFS); стереофонічність (фазокорелометр, фазскоп, вектроскоп); узагальнена амплітудно-частотна характеристика обвідної спектру (зі спадом в сторону високих частот або рівна й т.п.); а також аналіз розгорнутого двовимірного зображення спектру всього або частини аудіо фрагменту щодо наявності й позиції звукових елементів (голосів, інструментів, шумів) та їх фоноформацій, особливостей загального музичного та частотного балансу фонограми.

Суб'єктивний узагальнений аналіз всієї фонокомпозиції спирається на рекомендації, розроблені міжнародною організацією радіо і телебачення ОІРТ (англ. OIRT-Organization International Radioand Television) для можливості успішного міжнародного обміну радіо- і телевізійними програмами (І.Алдошина). Оцінка здійснюється за такими параметрами: 1) просторове враження; 2) прозорість; 3) музичний баланс; 4) тембрально-частотний баланс; 5) стереофонічний ефект (стерео враження); 6) художня виразність (виконання); 7) звукорежисерська техніка (техніка прийому звуку); 8) інструментування (аранжування); 9) перешкоди; 10) динамічний діапазон.

На основі проведеного об'єктивного та суб'єктивного аналізу здійснюються висновки, щодо технологій, які застосовує звукорежисер в обраній фонокомпозиції. Технологічний аналіз визначає наступні технології, що були задіяні при звукозаписі та мікшуванні звукової композиції, а саме: музичний та тембральний баланс, розташування звукових об'єктів (голосів, інструментів) у просторі фонокомпозиції за панорамою, характер та час реверберації (якщо використовується чи є можливість виміряти, вид часової обробки (що

використана), визначення ймовірної використаної в процесі звукозапису та мікшування динамічної обробки звуку (виходячи з об'єктивних вимірів динамічного діапазону), чи відповідає динамічний діапазон наявним стандартам в звукозаписі, використання частотної обробки та тембральний частотний баланс композиції.

Естетичний аналіз містить висновки щодо стилю та жанру твору, драматургії, програмності (симфонії) або сценарію (якщо є), основних завдань, центральної ідеї, сюжету, завязки та розвязки, характеристик персонажів й т.п., відповідність аранжування фонокомпозиції й технологій мікшування музичному стилю, загальний музичний баланс.

Другий етап – вибіркового (одномоментний, частковий аналіз обраних фрагментів фонограми), дозволяє визначити об'єктивні та суб'єктивні характеристики фонокомпозиції дискретно, послідовно за ходом руху в певні моменти або проміжки часу. Даний етап починається з аналізу звукозапису та вибору часових точок (маркерів) щодо підтвердження або спростування зроблених раніш висновків (припущень) про творчо-технологічні дії звукорежисера, а також відповідність характеру звучання художній критиці, художньому опису аудіовізуального твору.

Наступний етап – здійснюється об'єктивний та суб'єктивний аналіз обраних фрагментів фонокомпозиції за допомогою яких робляться уточнюються висновки щодо творчо-технологічних дій звукорежисера (обробки, панорами, музичного та частотно-тембрального балансу) та їх естетичного значення. Естетичний аналіз обраного фрагменту оперує такими висновками, як відповідність технічних та технологічних вирішень звукорежисера стилю, жанру, драматургії обраного твору й т.п.

Третій етап аналізу - загальні висновки. Загальні висновки здійснюються щодо суб'єктивної та об'єктивної якості звуку фонограми, музичний баланс, відповідність жанру і стилю, аудіовізуальному образу, а також чи зміг звукорежисер підкреслити та донести до слухача ідею автора та виконавців твору, охарактеризувати естетичну та культурну цінність аудіовізуальної фонокомпозиції.

Тема 39-40. Аудіо бібліотеки. Формування аудіо бібліотек.

Принцип формування аудіо бібліотек займає важливе місце у діяльності звукорежисера, адже кожен захід має звукове оформлення (шуми, фони, музична добірка тематичних пісень тощо). Формування архіву звукових ефектів для особистих, освітніх або дослідницьких цілей який має широкий спектр тем, більшість із яких можна розділити на записи певних видів і природної атмосфери, хоча також і різні записи природних явищ, музика різних народів світу тощо. Також, важливо знати стилі музики та орієнтуватися у творчому доробку різних музичних виконавців, щоб максимально швидко і точно формувати необхідний аудіо контент у процесі підготовки до концертного заходу.

МОДУЛЬ 8.

Тема 41. Творчі напрями звукозапису та методи мікрофонного концертного звукозапису.

Характеристика принципів звукозапису за допомогою мікрофонів у контексті акустичних просторових особливостей концертних залів, які є важливою складовою в позиціонуванні діяльності та творчих напрямів “пуризму”, “індивідуалізму”, “мінімалізму” та “реалізму” у звукорежисурі. Тема розглядає аналіз спектрального відгуку діапазону частот, стереофонічний ефект, музичний та тембральний баланс і просторове враження акустики концертних залів; принципи застосування багатомікрофонної техніки в інструментальній, оркестровій та рок-музиці; творчий потенціал напрямів “пуризм”, “індивідуалізм”, “мінімалізму” та “реалізм” у звукорежисурі. У вимірі сучасних тенденцій кінематографа та сучасної популярної музичної культури, ми чуємо і звикаємо до перебільшено барвистого і насиченого, часто “електронного” звуку. Оскільки слухач — кінцева ланка всієї індустрії звукозапису, варто визначити орієнтири у звукорежисурі, які направлені на смаки більшості.

Живий концертний звукозапис – це не просто запис гурту зі сцени, а й охоплення публіки, яка привносить «енергію» до неї. Неправильне формування останнього призводить до негативних результатів. Концертний звукозапис за допомогою мікрофонів передбачає структуровані прості і складні методи з використанням від кількох до великої кількості мікрофонів в залежності від обставин та поставлених цілей.

Тема 42. Історико-технологічні аспекти розвитку саунд індустрії.

Зв'язок музики і технологій. За ХХ століття технологія звукозапису активно розвивалася, і її фахівці неодноразово розширювали межі можливого, експериментуючи із звуком, починаючи з використання декількох звукових доріжок, до синтезованої музики і, нарешті, сучасного мистецтва створення музики з семплів. Незвичайні інновації в історії розвитку музичної індустрії (стилістика, композиція, звукозапис): розвиток експериментальної електроакустичної музики, дослідження з реверберацією; виникнення і подальший розвиток семплінгу, автотюну, дисторшну, драм-машин, синтезаторів, ток-бокс тощо.

Тема 43. Музичне видавництво та дистрибуція.

Принципи роботи лейблів та видавництва в Україні. Коли музичний матеріал записано, виникають наступні питання: як доставити результат кінцевому споживачу. Цими завданнями на різних рівнях займаються лейбли, видавництва й дистриб'ютори. Тема розкриває наступні аспекти: визначення, різновиди та завдання лейблів; динаміка і перспективи музичного видавництва; специфіка переходу до цифрової дистрибуції; стан музичного стрімінгу в Україні.

11. Орієнтовні питання до іспиту (заліку):

1. Визначте особливості роботи з динамічними мікрофонами для вокалу

- (сольний естрадний, ансамблевий, народний) у концертній діяльності.
2. Які пристрої обробки звуку ви знаєте? Класифікуйте пристрої обробки звуку за принципом обробка або ефект.
 3. Наведіть приклади модельного ряду динамічних мікрофонів характерних для естрадного вокалу.
 4. Охарактеризуйте такі поняття як FОН, deley system, front fill, mains.
 5. Види концертних локацій та їх акустично-просторові особливості.
 6. Визначте особливості роботи конденсаторних мікрофонів у концертній діяльності.
 7. Визначте основні критерії роботи звукорежисера у контексті масштабних концертних комплексів.
 8. Охарактеризуйте такі поняття у концертній звукорежисурі як «aux», «pre aux» та «post aux».
 9. Охарактеризуйте основні принципи застосування лінійних масивів та граун стеку.
 10. Методи застосування динамічних мікрофонів у концертній діяльності.
 11. Загальна характеристика роботи з моніторними лініями та їх різновиди.
 12. Охарактеризуйте такі поняття як «технічний райдер» та «input list» у концертній звукорежисурі.
 13. Основні принципи формування технічного райдеру. Наведіть власний приклад.
 14. Наведіть приклади модельного ряду інструментальних мікрофонів характерних для концертної діяльності.
 15. Визначте особливості роботи з мікрофонами для музичних інструментів у концертній діяльності.
 16. Охарактеризуйте властивості роботи мікшерного пульта. Різновиди мікшерних пультів.
 17. Що таке концертний комплекс? Види концертних комплексів.
 18. Методи проведення саундчеку естрадного вокально інструментального колективу. Наведіть власний приклад.
 19. Що таке чутливість мікрофону? Які різновиди чутливості мікрофону бувають? На що впливає чутливість мікрофону?
 20. Особливості застосування цифрових мікшерних консолей у концертній звукорежисурі.
 21. Особливості застосування аналогових мікшерних консолей та цифрових мікшерних консолей у концертній звукорежисурі.
 22. Основні критерії акустичних властивостей концертних залів епохи модернізму та постмодернізму.
 23. Що таке технічний райдер. Основні принципи формування технічного райдеру.
 24. Охарактеризуйте такі поняття як малий, середній, великий концертний комплекс.
 25. Охарактеризуйте такі поняття як активні, пасивні акустичні системи та назвіть пріоритети застосування у концертній звукорежисурі. Наведіть

- власний приклад.
26. Охарактеризуйте специфіку налаштування мікрофонних радіо систем.
 27. Охарактеризуйте послідовність підключення, налаштування середніх концертних комплексів. Наведіть власний приклад.
 28. Основні методи уникнення зворотнього зв'язку (фідбеку) на сцені.
 29. Види мікрофонів та їх принципи застосування у концертній звукорежисурі.
 30. Що таке еквалайзер? Різновиди еквалайзерів та методи застосування у концертній звукорежисурі.
 31. Охарактеризуйте такі поняття у концертній звукорежисурі як «компресор», «лімітер», «аух».
 32. Що таке Gait? Принципи застосування Gait у концертній звукорежисурі.
 33. Дайте визначення таких понять як Back line, кроссовер, feedback.
 34. Наведіть приклади мікшерних консолей характерних для роботи на середніх та великих концертних комплексах.
 35. Охарактеризуйте види концертних FX процесорів для естрадного та академічного вокалу.
 36. Види мікрофонів та їх принципи застосування у концертній звукорежисурі.
 37. Охарактеризуйте такі поняття як малий, середній, великий концертний комплекс.
 38. Основні принципи формування технічного райдеру.
 39. Що таке еквалайзер? Різновиди еквалайзерів та методи застосування у концертній звукорежисурі.
 40. Дайте визначення таких понять як tap deley, FON, front fill, feedback.
 41. Охарактеризуйте основні принципи роботи «лінійних масивів».
 42. Як охарактеризувати звукове вирішення певного аудіовізуального твору засобами творчого й технологічного аналізу?
 43. Які жанри аудіовізуальних творів Ви знаєте?
 44. Які семантичні та естетичні функції музики та мови, шумів Ви знаєте?
 45. Охарактеризуйте основні творчі функції звукорежисера в театральній та
 46. концертній діяльності.
 47. Мистецтво роботи звукорежисера з авторами, режисерами та виконавцями в театральній та концертній діяльності, зазначте основні позиції.
 48. Як проводити практикум творчо-технологічного аналізу аудіовізуального твору мистецтва за заданими параметрами, охарактеризуйте основні позиції.
 49. Охарактеризуйте процес вивчення й опрацювання методів та засобів художньої виразності в творчій діяльності звукорежисера за заданими
 50. параметрами.
 51. Як проводити практикум суб'єктивно-об'єктивного аналізу твору мистецтва за заданими параметрами, охарактеризуйте основні позиції.
 52. Охарактеризуйте основні етапи та принципи – художні принципи створення звукової експлікації та творчі вимоги до якості фонограм, художнє озвучення концерту, вистави чи дійства.
 53. Охарактеризуйте загальні принципи музичного видавництва та дистрибуції.

54. Дайте оцінку творчим напрямам звукозапису та охарактеризуйте їх.
 55. Окресліть історико-технологічні аспекти розвитку звукорежисури.
 56. Охарактеризуйте методи мікрофонного звукозапису концертного заходу

6.2. Структура освітнього компоненту

ТЕМА	денна форма навчання					заочна форма навчання						
	Всього	У тому числі				Всього	У тому числі					
		Лекції	Семінари	Практичні	Індивід. заняття		Самос. робота	Лекції	Семінари	Практичні	Індивід. заняття	Самос. робота
МОДУЛЬ 1												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1												
Тема 1-3. Предмет, мета та завдання курсу. Звук. Від зародження до сприйняття.	25				8	17	25				4	21
Тема 4. Основи стереофонії.	25				8	17	25				5	20
Всього змістовий модуль 1	50				16	34	50				9	41
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2												
Тема 5-8. Гучність та динаміка звуку. Основи теорії звуковисотності. Тембр. Частотна характеристика.	25				16	9	25				5	20
Всього змістовий модуль 2	25				16	9	25				5	20
Всього модуль 1	75				32	43	75				14	61
Диференційований залік												
МОДУЛЬ 2												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3												
Тема 9-11. Акустика. Захист від акустичних шумів. Моделювання акустики та акустика концертних залів.	22				12	10	22				4	18
Тема 12-13. Підсилювачі. Види підсилювачів.	23				12	11	23				4	19
Всього змістовий модуль 3	45				24	21	45				8	37
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4												
Тема 14-18. Мікрофон. Призначення і види мікрофонів. Діаграма спрямованості мікрофонів. Правила поводження з мікрофонами. Характеристики мікрофонів.	30				24	6	30				6	24
Всього змістовий модуль 4	30				24	6	30				6	24
Всього модуль 2	75				48	27	75				14	61
Іспит												
МОДУЛЬ 3												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5												

Тема 19-20. Концертний комплекс. Види концертних комплексів.	22				12	10	22				4	18
Тема 21. Акустичні системи та види акустичних систем.	23				12	11	23				4	17
Всього змістовий модуль 5	45				24	21	45				8	35
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6												
Тема 22-23. Мікшерний пульт, як головна ланка звукового тракту. Устрій та функції мікшерного пульта.	30				24	6	30				4	26
Всього змістовий модуль 6	30				24	6	30				4	26
Всього 3 модуль	75				48	27	75				12	63
Диференційований залік												
МОДУЛЬ 4												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7												
Тема 24. Вхідні лінійки пультів: передпідсилювач, еквалайзери, комутація і допоміжні посилення сигналів.	30				24	6	30				4	26
Всього змістовий модуль 7	30				24	6	30				4	26
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 8												
Тема 25. Види і типи мікшерних пультів.	22				12	10	22				4	18
Тема 26. Підгрупи і майстер-секція мікшерних пультів.	23				12	11	23				4	19
Всього змістовий модуль 8	45				24	21	45				8	37
Всього модуль 4	75				48	27	75				12	63
Диференційований залік												
МОДУЛЬ 5												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 9												
Тема 27-28. Пристрої обробки звукових сигналів. Цифрова обробка звукових сигналів.	30				24	6	30				5	25
Всього змістовий модуль 9	30				24	6	30				5	25
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 10												
Тема 29-30. Методи роботи з комутацією. Типи роз'ємів і конекторів.	22				12	10	22				4	18
Тема 31. Формування звукового балансу.	23				12	11	23				5	18
Всього змістовий модуль 10	45				24	21	45				9	36
Всього модуль 5	75				48	27	75				14	61
Диференційований залік												
МОДУЛЬ 6												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 11												
Тема 32. Робота звукорежисера з живим звуком.	22				12	10	22				4	18
Тема 33. Мікшування живого звуку (відвідування/перегляд концертів)	23				12	11	23				5	18
Всього змістовий модуль 11	45				24	21	45				9	36
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 12												

Тема 34-35. Технічний райдер. Формування технічного райдеру.	30				24	6	30				5	25
Всього змістовий модуль 12	30				24	6	30				5	25
Всього модуль 6	75				48	27	75				14	61
Іспит												
МОДУЛЬ 7												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 13												
Тема 36-37. Засоби виразності звукорежисури. Стилїстика звучання музичного твору.	22				12	10	22				4	18
Тема 38. Творчо-технологічний аналіз фонокомпозиції	23				12	11	23				4	19
Всього змістовий модуль 13	45				24	21	45				8	37
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 14												
Тема 39-40. Аудіо бібліотеки. Формування аудіо бібліотек.	30				24	6	30				4	26
Всього змістовий модуль 14	30				24	6	30				4	26
Всього модуль 7	75				48	27	75				12	63
Диференційований залік												
МОДУЛЬ 8												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 15												
Тема 41. Творчі напрями звукозапису та методи мікрофонного концертного звукозапису	30				24	6	30				4	26
Всього змістовий модуль 15	30				24	6	30				4	26
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 16												
Тема 42. Історико-технологічні аспекти розвитку саунд індустрії	22				12	10	22				4	18
Тема 43. Музичне видавництво та дистрибуція	23				12	11	23				4	19
Всього змістовий модуль 16	45				24	21	45				8	37
Всього модуль 8	75				48	27	75				12	63
Іспит												
Всього	600				368	232	600				110	490
Дипломна робота	30				16	14	30				10	20

7. Організація аудиторної роботи

Організація аудиторної роботи	денна форма	заочна форма
Тема 1-3. Предмет, мета та завдання курсу. Звук. Від зародження до сприйняття.	8	4
Тема 4. Основи стереофонії.	8	5
Тема 5-8. Гучність та динаміка звуку. Основи теорії звуковисотності. Тембр. Частотна характеристика.	16	5
Тема 9-11. Акустика. Захист від акустичних шумів. Моделювання акустики та акустика концертних залів.	12	4
Тема 12-13. Підсилювачі. Види підсилювачів.	12	4
Тема 14-18. Мікрофон. Призначення і види мікрофонів. Діаграма спрямованості мікрофонів. Правила поводження з мікрофонами. Характеристики мікрофонів.	24	6

Тема 19-20. Концертний комплекс. Види концертних комплексів.	12	4
Тема 21. Акустичні системи та види акустичних систем.	12	4
Тема 22-23. Мікшерний пульти, як головна ланка звукового тракту. Устрій та функції мікшерного пульта.	24	4
Тема 24. Вхідні лінійки пультив: передпідсилювач, еквалайзери, комутація і допоміжні посилення сигналів.	24	4
Тема 25. Види і типи мікшерних пультив.	12	4
Тема 26. Підгрупи і майстер-секція мікшерних пультив.	12	4
Тема 27-28. Пристрої обробки звукових сигналів. Цифрова обробка звукових сигналів.	24	5
Тема 29-30. Методи роботи з комутацією. Типи роз'ємів і конекторів.	12	4
Тема 31. Формування звукового балансу.	12	5
Тема 32. Робота звукорежисера з живим звуком.	12	4
Тема 33. Мікшування живого звуку (відвідування/перегляд концертів)	12	5
Тема 34-35. Технічний райдер. Формування технічного райдеру.	24	5
Тема 36-37. Засоби виразності звукорежисури. Стилїстика звучання музичного твору.	12	4
Тема 38. Творчо-технологічний аналіз фонокомпозиції	12	4
Тема 39-40. Аудіо бібліотеки. Формування аудіо бібліотек.	24	4
Тема 41. Творчі напрями звукозапису та методи мікрофонного концертного звукозапису	24	4
Тема 42. Історико-технологічні аспекти розвитку саунд індустрії	12	4
Тема 43. Музичне видавництво та дистрибуція	12	4
Всього	368	110
Дипломна робота	16	10

8. Організація самостійної роботи

Організація самостійної роботи	денна форма	заочна форма
Тема 1-3. Предмет, мета та завдання курсу. Звук. Від зародження до сприйняття.	17	21
Тема 4. Основи стереофонії.	17	20
Тема 5-8. Гучність та динаміка звуку. Основи теорії звуковисотності. Тембр. Частотна характеристика.	9	20
Тема 9-11. Акустика. Захист від акустичних шумів. Моделювання акустики та акустика концертних залів.	10	18
Тема 12-13. Підсилювачі. Види підсилювачів.	11	19
Тема 14-18. Мікрофон. Призначення і види мікрофонів. Діаграма спрямованості мікрофонів. Правила поводження з мікрофонами. Характеристики мікрофонів.	6	24
Тема 19-20. Концертний комплекс. Види концертних комплексів.	10	18
Тема 21. Акустичні системи та види акустичних систем.	11	17
Тема 22-23. Мікшерний пульти, як головна ланка звукового тракту. Устрій та функції мікшерного пульта.	6	26
Тема 24. Вхідні лінійки пультив: передпідсилювач, еквалайзери,	6	26

комутація і допоміжні посилання сигналів.		
Тема 25. Види і типи мікшерних пультав.	10	18
Тема 26. Підгрупи і майстер-секція мікшерних пультав.	11	19
Тема 27-28. Пристрої обробки звукових сигналів. Цифрова обробка звукових сигналів.	6	25
Тема 29-30. Методи роботи з комутацією. Типи роз'ємів і конекторів.	10	18
Тема 31. Формування звукового балансу.	11	18
Тема 32. Робота звукорежисера з живим звуком.	10	18
Тема 33. Мікшування живого звуку (відвідування/перегляд концертів)	11	18
Тема 34-35. Технічний райдер. Формування технічного райдеру.	6	25
Тема 36-37. Засоби виразності звукорежисури. Стилїстика звучання музичного твору.	10	18
Тема 38. Творчо-технологічний аналіз фонокомпозиції	11	19
Тема 39-40. Аудіо бібліотеки. Формування аудіо бібліотек.	6	26
Тема 41. Творчі напрями звукозапису та методи мікрофонного концертного звукозапису	6	26
Тема 42. Історико-технологічні аспекти розвитку саунд індустрії	10	18
Тема 43. Музичне видавництво та дистрибуція	11	19
Всього	232	490
Дипломна робота	14	20

9. Методичні рекомендації.

Здобувач вищої освіти підбирає собі музичний матеріал (фонограму) і робить її докладний аналіз з точки зору звукорежисера, тобто оцінює якість фонограми, проводить її амплітудно-частотний аналіз, спектральний аналіз, гоніометричний і кореляційний аналізи, аналіз балансу між окремими інструментами (вокалом) тощо. Вищезгаданий аналіз музичного матеріалу повинен проводитися за допомогою приладів (програмного забезпечення для ПК), передбачених учбовою програмою, а також використовуючи індивідуальні слухові якості здобувача освіти і його особисте сприйняття того або іншого звукового матеріалу.

Здобувач вищої освіти повинен передбачити можливість докладного аналізу за допомогою альтернативних засобів (програмного забезпечення для ПК), передбачених для цієї цілі.

10. Індивідуальна робота

Звукорежисера є однією з ключових дисциплін у циклі професійної підготовки здобувачів, на якому відбувається формування технічних звукозаписувальних, звуко-накопичувальних навичок, культури мислення і мотивації до професійної діяльності майбутнього звукорежисера в умовах студії звукозапису, концертного майданчику, сцени та ін.

Індивідуальна робота є видом індивідуальної діяльності викладача і здобувача освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу освітнього компоненту. Це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти (творчий проект), яка містить елементи дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності. Творча робота у межах навчальної програми курсу виконується на основі знань, умінь та навичок,

отриманих під час індивідуальних та самостійних занять і охоплює кілька тем у межах одного модуля.

На індивідуальних заняттях здобувачі освіти отримують знання про звукорежисерські традиції та накопичують досвід знаних майстрів звукорежисури. Втілюють узагальнений звукорежисерський досвід у своїй професійній діяльності. Користуються звуковим обладнанням. Здійснюють обслуговування обладнання. Накопичують навички процесу звукозапису в умовах навчальної студії. роботи зі звуковим обладнанням. дрібного ремонту звукозаписувальної периферії.

ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

1. Акустичні властивості концертно-театральних залів.
2. Студії звукозапису: історичний та технологічний аспект.
3. Поєднання традиційних та сучасних високотехнологічних підходів в роботі звукорежисера.
4. Озвучування вокалу в процесі роботи звукорежисера.
5. Принцип відтворення і запису звуку.
6. Види та методи звукозапису.
7. Електронні музичні інструменти як історичний контекст розвитку звукозапису.
8. Обробки звуку в роботі звукорежисера.
9. Напрями, жанри та стилі сучасної музики у творчості звукорежисера.
10. Вплив музичних напрямів другої половини ХХ ст. на розвиток звукозапису.
11. Звук – центр нового музичного світу. Історія відкриття його можливостей у професії звукорежисера.
12. Індустрія звукозапису: історичний контекст.
13. Звук – центр нового музичного світу. Історія відкриття його можливостей у професії звукорежисера.
14. Індустрія звукозапису: історичний контекст.
15. Озвучування електрогітари на концерті
16. Озвучування блюзової групи на концерті
17. Гастролуючий музичний ансамбль.
18. Процес організації гастролей.
19. Складання турових райдерів.
20. Озвучування симфонічного оркестру на сцені.
21. Озвучування духового оркестру та хору.
22. Концертне озвучування ударної установки
23. Озвучування рок-музики в звукорежисурі.
24. Сценічне озвучування роялю в звукорежисурі.
25. Озвучування електронних музичних інструментів.

Робота має бути актуальною, спрямованою на новітні методи теоретичного й експериментального дослідження, створення нових технологій, розкривати самостійне дослідження, містити елементи наукової новизни та відображати

практичне значення одержаних результатів та впровадження в сферу практичної діяльності.

Здобувача освітим надається право запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розробки. У таких випадках перевагу надають темам, які безпосередньо пов'язані з місцем майбутньої професійної діяльності випускника.

12. Методи навчання

- вербальний метод (пояснення);
- емпіричний метод (показ);
- репродуктивний (відтворення здобувачами педагогічних і методичних прийомів, проілюстрованих викладачем);
- репродуктивно-варіативний (поєднання здобувачем запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами музично-виконавської та педагогічної діяльності);
- креативний, творчий (створення здобувачами оригінальних варіантів інтерпретації вправ і творів; нестандартний підхід до розв'язання педагогічних ситуацій; опанування навичками педагогічної імпровізації);
- проблемно-пошуковий (самостійний пошук здобувачем засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі виконання навчальних і педагогічних завдань);
- інтеграції (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін у процесі вирішення виконавських і педагогічних завдань).

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення освітнього компоненту передбачає використання LMS Moodle -інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти;

програмне забезпечення для зведення та мікшування звуку:

Cubase FL studio

застосування елементів звукового обладнання таких як:

мікрофони, мікшерні пульти, акустичні системи, прилади обробки звуку, ефект-процесори.

Програмне забезпечення

- Положення про організацію освітнього процесу
- Положення про академічну доброчесність
- Положення про науково-дослідну та творчо-пошукову роботу здобувачів вищої освіти Комунального закладу вищої освіти Київської обласної ради "Академія мистецтв імені Павла Чубинського"
- Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти
- Положення про кваліфікаційну роботу здобувача освіти
- Навчальний план
- Освітня професійна програма

- Силабус
- Робоча навчальна програма.
- Наукова, навчальна та методична література
- Наочність

14. Рекомендована література

14.1. Основна

1. Бут О.В. Звук як компонент образної структури фільму [Текст] : дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.04 / Бут Оксана Василівна; Київський національний ун-т театру, кіно і телебачення ім. І.К.Карпенка-Карого. - К., 2007. - 196 с. – читати с.56-99
2. Бут О. Діалог класичного і модерного напрямів у звукорежисурі (До питання визначення професії). Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : збірник наукових праць. Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого; редкол.: О. І. Безгін (голова) та ін. Київ, 2018. Вип. 22. С.112–119.
3. Бут О. В. Творча аранжировка звукового поля в просорових системах. Мистецтвознавчі записки. 2015. Вип. 28. С. 195–204
4. Денисюк Ж. З. Масова культура як чинник трансформування національно-культурної ідентичності в умовах глобалізації : дис. ... канд. культурології : Нац. акад. кер. кадрів культури і мистец. Київ, 2010. 214 с.
5. Денисюк Ж. З. Постфольклор інтернет-комунікації в аксіологічному вимірі : монографія. Київ : НАКККіМ, 2017. 384 с.
6. Дослідження музичного ринку України та його зовнішньоекономічних перспектив(2020).Soundbuzz.URL: <https://www.soundbuzz.com.ua/uk/musicmarketua-ua> (дата звернення: 21.06.24).
7. Дяченко В.В. Визначення творчої діяльності звукорежисера // Матеріали 8 Міжнародної наукової творчої конференції. Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології. НАКККіМ, К., 2015 р., 135-137с.
8. Дьяченко В. В. Творча діяльність українських звукорежисерів другої половини ХХ – початку ХХІ століття: теорія, історія, практика. НАКККіМ України 2018р. 361с.
9. Дьяченко В. В. Виникнення і розвиток мистецьких технологій в звукорежисурі // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Зб. наук. праць: Наук. зап. Рівненського державного гуманітарного університету. У 2-х т. Т.1 : Вип.18. Рівне: РДГУ, 2012. С. 190–195.
10. Дьяченко В. В. Інтерпретація у творчості звукорежисера та її ознаки в музичному звукозаписі // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв [Мистецтвознавство: № 2]: зб. наук. пр. / за ред. В. Я. Даниленка. Харків: ХДАДМ, 2017. С. 132–135.
11. Дьяченко В. В. Мистецькі та естетичні категорії в звукорежисурі // Мистецтвознавчі записки: зб. наук. пр. – Вип. 9. – Київ: Міленіум, 2010. С. 181– 187.

12. Дьяченко В. В. Теорія фонокомпозиції як мистецька технологія // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв [Мистецтвознавство: № 2]: зб. наук. пр. / за ред. В. Я. Даниленка. – Харків: ХДАДМ, 2012. С. 132–135.
13. Дьяченко В. В. Формування уявлень про музичний звук (історичний екскурс) // Мистецтвознавчі записки: зб. наук. пр. – Вип. 9. – Київ: Міленіум, 2006. С. 74–81.
14. Звукотехнічна апаратура : термінологічний словник, видання перше / розроб. та укладач В. В. Дьяченко. Київ : SWIFT&STRIGUNOW, 2020. 24 с.
15. Овсянніков В. Г. Критерії концертного звуку в сучасній популярній музиці // Сучасний культурний простір у мистецтвознавчому дискурсі: Зб. матеріалів Міжн. дистанц. наук.-практ. конф. Київ : НАКККіМ, 2019. С. 193–195.
16. Овсянніков В. Г. Принципи мікрофонного звукозапису у контексті творчих напрямів звукорежисури. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць. 2021. Вип. 39. С. 124-129. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-2180.39.2021.238705>
17. Схемотехніка високоякісного звуковідтворення/ М. Є. Сухов, С. Д. Бать, В. В. Колосов, О. Г. Чупаков. – К.: Техніка, 1992. - 127 с.
18. Черевко К. П. Електронна музика як феномен культурно-цивілізаційних процесів ХХ – початку ХХІ століття (до питання методології аналізу) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Львів, 2012. 20 с
19. Железняк С. Місце звуку в сучасній аудіовізуальній культурі. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали Міжнар. наук. конф. (18–19 листопада 2021 р.). Під ред. проф. В. М. Шейка та ін. Харків : ХДАК, 021. С. 16–17.
20. Железняк С. Теоретичні підходи до вивчення сучасної аудіовізуальної культури. Наукова весна 2021. Культура і мистецтво в сучасному світі : І Всеукраїнський форум молодих вчених : зб. Матеріалів форуму (Київ, 28 травня 2021 р.). МОН України; Рада молодих учених при МОН України; Рада молодих вчених КНУКіМ; Рада молодих вчених ХНУМ ім. І. П. Котляревського. Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2021. С. 46–47.
21. Железняк С. В. Звукозоровий образ в сучасній аудіовізуальній культурі як явище та предмет наукових праць. Генеза ідей і динаміка розвитку екранних мистецтв : колект. монографія. Київ : Видав. Центр КНУКіМ, 2019. Т. 8. С. 60– 82.
22. Железняк С. В. Особливості використання звуку в сучасному телебаченні і мультимедіа. Художня культура. Актуальні проблеми. 2019. Вип. 15. Ч. 2. С. 22–27.
23. Маковій Т. О. Творча та педагогічна діяльність вітчизняних звукорежисерів (на прикладі творчості заслуженого працівника культури України звукорежисера Леоніда Мороза) : дип. робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» : 8.02020101 / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККіМ, 2013. 129 с.

24. Максимюк С. З історії українського звукозапису та дискографії. Львів; Вашингтон : Видавництво Українського Католицького Університету, 2003. 288 с.
25. Мащенко І. Г. Термінологічний словник основних понять і виразів : телебачення, радіомовлення, кіно, відео, аудіо : енциклопедія електронних масмедіа : в 2 т. Т. 2. Запоріжжя : Дике Поле, 2006. 511 с.
26. Мащенко І. Г. Всесвітній відеоаудіолітопис : дати, події, факти, цифри, деталі, коментарі, персоналії : енциклопедія електронних масмедіа : в у 2 т., Т. 1. Запоріжжя : Дике Поле, 2006. 384 с.
27. Ньюелл Ф. Мастеринг: погляд зсередини / пер. з англ. О. Кравченко, О. Науменко, А. Субботіна. Київ : Комора, 2015. 200 с.
28. Ньюзум Ерік. Гучніше! Як створювати круті подкасти. Вид-во Vivat, 2022, 336 с.
29. Основи звукорежисури : навч. посіб. Ч. І. / ред. Н. Д. Белявіна. Київ : НАКККіМ, 2011. 84 с
30. Л. Рязанцев. Навчальний посібник «Звукорежисура», Наукової бібліотека КНУКіМ «12+ книг 2015 року».
31. Рязанцев Л. Звукорежисура: навч. посіб. Київ : ДАКККіМ, 2009. 144 с.
32. Степурко В. І. Основи музичної композиції : Навчальний посібник Київ : НАКККіМ, 2011. 152 с.
33. Ньюелл Ф. Мастеринг: погляд зсередини / пер. з англ. О. Кравченко, О. Науменко, А. Субботіна. Київ : Комора, 2015. 200 с.
34. Ньюзум Ерік. Гучніше! Як створювати круті подкасти. Вид-во Vivat, 2022, 336 с.
35. Основи звукорежисури : навч. посіб. Ч. І. / ред. Н. Д. Белявіна. Київ : НАКККіМ, 2011. 84 с.
36. Степурко В. І. Основи музичної композиції : Навчальний посібник Київ : НАКККіМ, 2011. 152 с.
37. Трач Ю. В. Цифрові технології у культурі сучасного суспільства : дис. ... д-ра культурології : 26.00.01. Київ. нац. ун-т культури і мистец. Київ, 2021. 542 с.
38. Ужинський М.Ю. Сценофонія як культурно-мистецький феномен: дис. ... канд. миств: 26.00.01. Київ, 2021. 225 с.
39. Українська музична культура. Музика української діаспори. Сергій Борткевич. Олександр Кошиць. Микола Фоменко. Михайло Гайворонський. Василь Безкоровайний. Юрій (Джордж) Фіала. Ігорь Соневицький. Мар'ян Кузан. Вірко Балей. Андрій Гнатишин. Classical music : веб-сайт. URL: <http://classicalmusic.uol.ua/text/9039680/>
40. Хренов Д. Роль звукорежисури в становленні та розвитку українського кіно та телемистецтва., Вісник КНУКіМ Серія «Мистецтвознавство», 2018
41. Цифрова обробка аудіо- та відеоінформації у мультимедійних системах. П. Ф. Олексенко та ін. Київ : Наукова думка, 2014. 151 с.
42. Шип В.С. Музична форма від звуку до стилю : навч. посібник. -К. : Заповіт, 1998.
43. Шустов С. Л. Електронна музика в системі студійних жанрів: автореф дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 “Музичне мистецтво” / С. Л.

- Шустов. Одеса, 2012. 16 с.
44. BBC sound effects. BBC Rewind - Sound Effects. URL: <https://sound-effects.bbc.com/rewind/search> (date of access: 28.07.2024).
 45. Hoeg W., Christensen L., Walker R. Subjective assessment of audio quality – the means and methods within the EBU. EBU : web-site. URL: https://tech.ebu.ch/docs/techreview/trev_274-hoeg.pdf (date of treatment: 21.06.24).
 46. Leinsdorf E. The Composer's Advocate : A Radical Orthodoxy for Musicians. The Composer's Advocate. New Haven : Yale University Press, 1982. 224 p.
 47. Learn music production online for free | soundgym. *SoundGym*. URL: <https://www.soundgym.co/site/school?ut=school&ut=school> (date of access: 19.07.2024).
 48. White P. Basic live sound (the basic series). Sanctuary Publishing, Ltd., 2000. 208 p.
 49. White P. The SOS guide to live sound. Routledge, 2014. URL: <https://doi.org/10.4324/9780203758120> (date of access: 30.10.2024).
 50. Owsinski B. The mixing engineer's handbook - 5th edition. Owsinski Media Group, Bobby, 2022. URL: [https://soma.sbccc.edu/users/davega/FILMPRO_181_AUDIO_I/FILMPRO_181_04_Reference_Notes/FILMPRO_181_Mixing_MUSIC/\(eBook\)_The%20Mixing%20Engineers%20Handbook.pdf](https://soma.sbccc.edu/users/davega/FILMPRO_181_AUDIO_I/FILMPRO_181_04_Reference_Notes/FILMPRO_181_Mixing_MUSIC/(eBook)_The%20Mixing%20Engineers%20Handbook.pdf)
 51. Hoeg W., Christensen L., Walker R. Subjective assessment of audio quality – the means and methods within the EBU. EBU : web-site. URL: https://tech.ebu.ch/docs/techreview/trev_274-hoeg.pdf (date of treatment: 21.06.24).
 52. Janusz Urbański. Discogs : web-site. URL: <http://www.discogs.com/artist/792181-Janusz-Urbański> (date of access: 21.06.24).
 53. Kurt Munkacsi. Discogs : web-site. URL: <http://www.discogs.com/artist/224855-Kurt-Munkacsi> (date of access: 21.06.24).
 54. Leinsdorf E. The Composer's Advocate : A Radical Orthodoxy for Musicians. The Composer's Advocate. New Haven : Yale University Press, 1982. 224 p.
 55. Learn music production online for free | soundgym. *SoundGym*. URL: <https://www.soundgym.co/site/school?ut=school&ut=school> (date of access: 19.07.2024).
 56. Maycock R. Glass : A Biography of Philip Glass. London : Sanctuary Publishing, 2003. 191 p.
 57. Petersen G. Neumann Celebrates 75 Years. Mix Professional Audio & Music Production : web-site. URL: <http://www.mixonline.com/news/news-articles/neumanncelebrates-75-years/425318>.
 58. Quantrill P. Karajan – A God among Conductors. Gramophone : web-site. URL: <http://www.gramophone.co.uk/feature/karajan-a-god-among-conductors-gramophonejanuary-2008-by-peter-quantrell>.
 59. <https://www.soundonsound.com>

60. <https://www.mixonline.com/technology>

Допоміжна

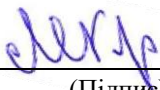
1. Белявіна Н. Д. Методологія та методика викладання фахових мистецьких дисциплін : підручник / Н. Д. Белявіна. - К. : НАКККіМ, 2015. – 250 с.
2. Брайченко Т. Ф. Музична інтерпретація : хрестоматія. Київ : НАКККіМ, 2011. 92 с.
3. Брунь С. Найуспішніші звукорежисери – колишні музиканти. Gazeta.ua : вебсайт. URL: http://gazeta.ua/articles/money-newspaper/_najuspishnishi-zvukorezhiserimdash-kolishni-muzikanti/118728 (дата звернення: 21.06.24).
4. Грищенко В. І. Композиція та комп'ютерне аранжування. Київ : НАКККіМ, 2016. 500 с
5. Десятник Г.О. Бадіон С.В. Професія: звукорежисер кіно і телебачення., тексти лекцій. – Київ, Інститут журналістики КНУ, 2019. – 69 с.
6. Зінська Т. В. Музично-виконавське мистецтво в соціо-культурному просторі України кінця ХХ – початку ХХІ століття : дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01 / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2011. 18 с.
7. Кияновська Л. О. Українська музична культура : навч. посіб. Львів : Тріада плюс, 2009. 356 с.
8. Клименко І. Дискографія української автентичної етномузики : проблеми першопрохідця. Вісник львів. ун-ту. Серія філол. 2010. № 43. С. 272–293.
9. Колесник О. С. Феномен інтерпретації в художній культурі : монографія. Київ: НАКККіМ, 2014. 264 с.
10. Куц Є. В. Електромузичний інструментарій як еволюційний фактор музичної культури ХХ – початку ХХІ століть : дис. ... канд. мистецтвознав. : 26.00.01 / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2013. 200 с.
11. Лішафай О. О. Саунд-дизайн і музична драматургія, кіно та телебачення. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. Київ, 2015. Вип. 35. С. 177–187

Результати перегляду робочої програми освітнього компоненту

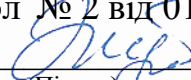
Робоча програма перезатверджена на 2021 / 2022 н.р.
зі змінами (оновлена загальна кількість годин освітнього компоненту, у тому числі години індивідуальної і самосійної роботи, уточнені методи роботи та форми контролю знань). протокол № 1 від 25 серпня 2021р.

Завідувач кафедри Краснитський М.М.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2022 / 2023 н.р.
зі змінами (оновлено список рекомендованих джерел на основі рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 21.06.2022 про історико-культурну складову освітнього процесу). протокол № 1 від 30 серпня 2022 р

Завідувач кафедри Краснитський М.М.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

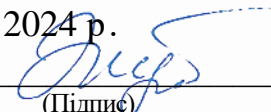
Робоча програма перезатверджена на 2023 / 2024 н.р.
зі змінами (затвердження виконуючим обов'язки завідувача кафедри наказ № 200-К від 31 серпня 2023р.) Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

В.о. завідувач кафедри Карпенко-Боднарук Ж.Л.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2024 / 2025 н.р.
зі змінами оновлено системи оцінювання, відповідно положенню про порядок оцінювання досягнень здобувачів освіти та визначення академічної різниці й перерахування освітніх компонентів, затвердженого протоколом вченої ради від 30 серпня 2024 р.,

зі змінами в навчальному плані, затверджених рішенням кафедри протокол № 11 від 24 червня 2024 рік.

Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувачка кафедрою Карпенко-Боднарук Ж.Л.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)